

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXX

urn:nbn:de:bsz:31-97032

Arist. In Orcadibus insulis fere omnes geminos imo trigeminos pleræque partus edunt. *Boëtius.* Mollissimi quamvis corporis, expertes tamen pestilentia. *Columella.* Vifa rabie vexari, quam rabida vacca cornu petierat. Putredinem in visceribus in Anglia contrahunt, si aestatibus pluviosis in uligine pascantur, roremque lingant. *Gesner.* Duvam herbam in Gallia si comederint, animalia nigra in jecore concipiunt, hinc morbus incurabilis. Duva autem vocatur Gallis in Normandia herba similis lapatho, sed angustioribus foliis, & semper erectis, nervo medio fere rubente causticis. *Gesner.* Aqua palustris pota, hirudines folliculis inclusas ibidem parit; sesquidigiti longitudinem obtinent, latitudine ad longitudinem fere dimidia. *Gesner.*

CAPUT XXX.

DE ORYGE & PANTHERA.

Oryx inter caprarum sylvestrium genera à *Plinio* recensetur. Ad ortum accedente Luna, intentis in eam oculis vociferatur, idque illius odio fieri affirmant, quod prioribus pedibus terram effodiat; & suas velut pupillas humi desigat pungens. Idem in exortu Solis fieri existimant. Quemcunque in deserto locum aquis scärentem invenerit, haultu sumto labris turbat, lurumque commiscet aquæ, ac pedibus in eam pulverem conjicit, ne alicui ad potum idonea existat. Tam grato odore perfunditur *Panthera*, ut cunctas sollicitet quadrupedes, sed quia torvi simul capitis, terrentur. Hinc occultato accedunt, & corripuntur. Lunæ illis similis in armo dextro macula. Ad naturam illius crescit in orbem & cavat cornua. *Albert.* Semel in vita parit, si *authori libri de natura rerum*, credimus. Nam cum in utero matris coaluere catuli, oderunt temporis moras. Itaque oneratam sætibus matricem, unguibus lacerant. Illa partum effundit, dolore cogente; postea, corruptis sedibus genitale semen non hæret acceptum. De ea tradit *Demetrius Physicus*:
Iacen-

Iacentem in media via, hominis desiderio, repente apparuisse cuidam. Illum pavore capisse egredi, feram vero circumvolitari non dubio blandientem, sese consistentem mcerore, qui etiam in Panthera intelligi posset. Forta erat, catulis procul in foveam delapsis. Primum ergo miseracionis fuit non expavescere: proximum ei curam intendere: secutusque qua trahebat vestem leni injectu unguium, ut causam doloris intellexit, simulque salutis suæ mercedem, exemit catulos; eaque cum iis prosequente extra solitudinem deductus, lætaque atque gestiente, ut facile appareret gratiam referre, & nihil invicem imputare, quod etiam in homineratum est. Vino delectantur, inebriatæ capiuntur. Alexandrum Magnum Iavanicæ Monarchiæ fundatorem feræ huic Spiritus S. assimilat. Applicationem apud Cl. Dominum Conradum Græserum, Præceptorem nostrum in *Isagoge Historia universalis*, opere nunquam satis laudato, videbis.

CAPUT XXXI.
DE RANA.

Rana vere coëunt, vere sequentis anni ova patiunt, inque medio rana later abscondita; exclusi ranunculi magni apparent capitis. *Albert. Lusatia* apes ubi ad aquam accesserint, rapiunt; mortuam comedissetalpsam, observatum. *Albert. Augusto* mense clausum illis os adeo, ut nec cibi, nec potus, nec vocis usus, & si manu vel baculo aperire tentaveris, difficulteraperiatur. *lib. de Nat. rer.* Soboles earum verbasci, nucisive foliis, in lacum si injiciantur, necatur. *Ælian.* Accensa in ripa lucerna, conticescunt obstrepere. *African. in Geopont.* Sperma Martio primum inventum mense, tollit, si manus eo laventur, impetiginem: quin efficaciam illi anno tribuit, vermem cujus paronychia species, digitorum contactu sanandi. *Gesn. Ægyptiæ* in naticem cum inciderint, frustum arundinis, oblique in ore arreptum tenent, sic devorari nequeunt.

Gillius